श्रीमद्भगवद्गीता अध्याय ७

ॐ श्रीपरमात्मने नमः

अथ सप्तमोऽध्यायः

श्रीभगवानुवाच

मय्यासक्तमनाह् पार्थ, योगम् युंजन्-मदाश्रयहा ।
असंव्शयम् सम-ग्-ग्रम् माम्, यथा द्-ज्ञा-स्-
यसि तच्-छृणु ।। ७-१ ।।

द्-ज्ञानन् तेऽहम् सविज्ञान,-मिदंव् वक्ष्-याम्य-
शेषतहा ।
यज्-द्-ज्ञात्-वा नेह भूयोऽन्-यज्,-द्-ज्ञातव्-य-
मवशिष्-यते ।। ७-२ ।।

मनुष्याणाम् सहस्रेषु, कश्-चिद्-यतति सिद्-धये ।
यततामपि सिद्-धानाङ्, कश्-चिन्-मांव् वेत्-
ति तत्त्वतहा ।। ७-३ ।।

भूमिरापोऽनलो वायुह्, खम् मनो बुद्-धिरेव च ।
अहंकार इतीयम् मे, भिन्-ना प्रकृतिरष्-टधा ।।
७-४ ।।

अपरेय-मितस्-त्वन्-याम्, प्रकृतिंव् विद्-
धि मे पराम् ।
जीवभूताम् महाबाहो, ययेदन् धार्यते जगत् ।। ७-
५ ।।

एतद्-योनीनि भूतानि, सर्वाणी-त्यु-पधारय ।
अहङ् कृत्स्-नस्-य जगतह्, प्रभवह् प्रलयस्-तथा
।। ७-६ ।।

मत्-तह् परतरन् नान्-यत्,-किञ्चिदस्-
ति धनञ्जय ।
मयि सर्वमिदम् प्रोतम्, सूत्रे मणिगणा इव ।। ७-७
।।

रसोऽह-मप्-सु कौन्तेय-प्, प्रभास्मि शशि-सूर्य-
योहो ।
प्रणवस् सर्ववेदेषु, शब्दह् खे पौरुषन् नृषु ।। ७-८
।।

पुण्यो गन्धह् पृथि-व्-व्याम् च, तेजश्-
चास्मि विभावसौ ।
जीवनम् सर्वभूतेषु, तपश्-चास्मि तपस्विषु ।। ७-९
।।

बीजम् माम् सर्वभूतानांव्, विद्-
धि पार्थ सनातनम् ।
बुद्-धिर्-बुद्-धिमता-मस्मि, तेजस्-तेजस्-
विनामहम् ।। ७-१० ।।

बलम् बलवताम् चाहङ्, कामरागविवर्जितम् ।
धर्मा-विरुद्-धो भूतेषु, कामोऽस्मि भरतर्षभ ।।
७-११ ।।

ये चैव सात्त्विका भावा, राजसास्-तामसाश्-
च ये ।
मत्त एवेति तान्-विद्-धि, न-त् त्वहन् तेषु ते मयि
।। ७-१२ ।।

त्रिभिर्-गुणमयैर्-भावै,-रेभिस् सर्वमिदम् जगत् ।
मोहितन् नाभिजानाति, मामेभ्यह् परम-व्-व्ययम्
।। ७-१३ ।।

दैवी ह्-येषा गुणमयी, मम माया दुरत्यया ।
मामेव ये प्रप-द्-द्यन्-ते, मायामेतान् तरन्ति ते ।।
७-१४ ।।

न मान् दुष्-कृतिनो मूढाह्, प्रप-द्-द्यन्-
ते नराधमाहा ।

माय-याप-हृत-द्-ज्ञाना, आसुरम् भावमाश्रिताहा ।।
७-१५ ।।

चतुर्विधा भजन्-ते माम्, जनास् सुकृतिनोऽर्जुन ।
आर्तो जि-द्-ज्ञा-सुरर्-थार्-थी, द्-ज्ञानी च भरतर्षभ
।। ७-१६ ।।

तेषाम् द्-ज्ञानी नित्ययुक्त, एकभक्तिर्-विशिष्-
यते ।
प्रियो हि-द् ज्ञानिनोऽत्यर्थ,-महम् स च मम-प् प्रियहा
।। ७-१७ ।।

उदारास् सर्व एवैते, द्-ज्ञानी त्वात्-मैव मे मतम् ।
आस्थितस् स हि युक्-तात्-मा, मामेवा-नुत्-
तमाङ् गतिम् ।। ७-१८ ।।

बहूनाम् जन्मनामन्-ते, द्-ज्ञानवान्-माम् प्रपद्-
यते ।
वासुदेवस् सर्वमिति, स महात्मा सुदुर्-लभहा ।।
७-१९ ।।

कामैस्-तैस्-तैर्-हृत-द्-ज्ञानाह, प्रपद्-यन्-
तेऽन्यदेवताहा ।

तन् तन् नियम-मास्थाय-प्, प्रकृ-त्-
त्या नियतास् स्वया ।। ७-२० ।।

यो यो याम् यान् तनुम् भक्तश्, श्रद्-धयार्-
चितुमिच्छति ।
तस्-य तस्याचलाम् श्रद्-धान्, तामेव विदधाम्यहम्
।। ७-२१ ।।

स तया श्रद्-धया युक्तस्,-तस्याराधन-मीहते ।
लभते च ततह् कामान्,-मयैव विहितान्-हि तान्
।। ७-२२ ।। (य+ऐ)

अन्तवत्-तु फलन् तेषान्, तद्-भव-त्-त्यल्-प-
मेधसाम् ।
देवान्-देवयजो यान्ति, मद्-भक्ता यान्ति मामपि
।। ७-२३ ।।

अव्यक्तंव् व्यक्तिमापन्-नम्, मन्-यन्-ते मामबुद्-
धयहा ।
परम् भावमजानन्-तो, ममाव्यय-मनुत्-तमम् ।।
७-२४ ।।

नाहम् प्रकाशस् सर्वस्-य, योगमाया-समावृतहा ।

मूढोऽयन् नाभिजानाति, लोको मामज-म-व्-व्ययम् ।। ७-२५ ।।

वेदाहम् समतीतानि, वर्तमानानि चार्जुन ।
भविष्याणि च भूतानि, मान् तु वेद न कश्-चन ।। ७-२६ ।।

इच्छाद्वेष-समुत्-थेन-द्, द्-वन्द्-व-मोहेन भारत ।
सर्वभूतानि सम्मोहम्, सर्गे यान्-ति परन्तप ।। ७-२७ ।।

येषान् त्वन्-त-
गतम् पापम्, जनानाम् पुण्यकर्मणाम् ।
ते द्-वन्द्-व-मोह-निर्मुक्ता, भजन्-ते मान् दृढ-व्-व्रताहा ।। ७-२८ ।।

जरामरण-मोक्षाय, मामाश्रित्य यतन्-ति ये ।
ते ब्रह्-म तद्-विदुह् कृत्स्-न,-मध्यात्-
मङ् कर्म चाखिलम् ।। ७-२९ ।।

साधिभूताधिदैवम् माम्, साधियज्ञम् च ये विदुहु ।
प्रयाणकालेऽपि च मान्, ते विदुर्-युक्त-चेतसहा ।। ७-३० ।।

ॐ तत्-सदिति
श्रीमद्-भगवद्-गीतासु उपनिषत्-सु ब्रह्-मविद्-यायाम् योगशास्त्रे
श्रीकृष्णार्जुनसंव्वादे
ज्ञानविज्ञानयोगो नाम सप्तमोऽध्यायहा ।। ७ ।।

श्रीमद्भगवद्गीता अध्याय ७

ॐ श्रीपरमात्मने नमः
अथ सप्तमोऽध्यायः

श्रीभगवानुवाच
मय्यासक्तमनाह् पार्थ, योगम् युंजन्-मदाश्रयहा ।
असंव्शयम् सम-ग्-ग्रम् माम्, यथा द्-ज्ञा-स्-यसि तच्-छृणु ।। ७-१ ।।
द्-ज्ञानन् तेऽहम् सविज्ञान,-मिदंव् वक्ष्-याम्य-शेषतहा ।
यज्-द्-ज्ञात्-वा नेह भूयोऽन्-यज्,-द्-ज्ञातव्-य-मवशिष्-यते ।। ७-२ ।।
मनुष्याणाम् सहस्रेषु, कश्-चिद्-यतति सिद्-धये ।

यततामपि सिद्-धानाङ्, कश्-चिन्-मांव् वेत्-
ति तत्त्वतहा ।। ७-३ ।।

भूमिरापोऽनलो वायुह्, खम् मनो बुद्-धिरेव च ।
अहंकार इतीयम् मे, भिन्-ना प्रकृतिरष्-टधा ।।
७-४ ।।

अपरेय-मितस्-त्वन्-याम्, प्रकृतिंव् विद्-
धि मे पराम् ।
जीवभूताम् महाबाहो, ययेदन् धार्यते जगत् ।। ७-
५ ।।

एतद्-योनीनि भूतानि, सर्वाणी-त्यु-पधारय ।
अहङ् कृत्स्-नस्-य जगतह्, प्रभवह् प्रलयस्-तथा
।। ७-६ ।।

मत्-तह् परतरन् नान्-यत्,-किञ्चिदस्-
ति धनञ्जय ।
मयि सर्वमिदम् प्रोतम्, सूत्रे मणिगणा इव ।। ७-७
।।

रसोऽह-मप्-सु कौन्तेय-प्, प्रभास्मि शशि-सूर्य-
योहो ।

प्रणवस् सर्ववेदेषु, शब्दह् खे पौरुषन् नृषु ।। ७-८ ।।

पुण्यो गन्धह् पृथि-व्-व्याम् च, तेजश्-चास्मि विभावसौ ।
जीवनम् सर्वभूतेषु, तपश्-चास्मि तपस्विषु ।। ७-९ ।।

बीजम् माम् सर्वभूतानांव्, विद्-धि पार्थ सनातनम् ।
बुद्-धिर्-बुद्-धिमता-मस्मि, तेजस्-तेजस्-विनामहम् ।। ७-१० ।।

बलम् बलवताम् चाहङ्, कामरागविवर्जितम् ।
धर्मा-विरुद्-धो भूतेषु, कामोऽस्मि भरतर्षभ ।। ७-११ ।।

ये चैव सात्त्विका भावा, राजसास्-तामसाश्-च ये ।
मत्त एवेति तान्-विद्-धि, न-त् त्वहन् तेषु ते मयि ।। ७-१२ ।।

त्रिभिर्-गुणमयैर्-भावै,-रेभिस् सर्वमिदम् जगत् ।

मोहितन् नाभिजानाति, मामेभ्यह् परम-व्-व्ययम् ।। ७-१३ ।।

दैवी ह्-येषा गुणमयी, मम माया दुरत्यया ।
मामेव ये प्रप-द्-द्यन्-ते, मायामेतान् तरन्ति ते ।। ७-१४ ।।

न मान् दुष्-कृतिनो मूढाह्, प्रप-द्-द्यन्-
ते नराधमाहा ।
माय-याप-हृत-द्-ज्ञाना, आसुरम् भावमाश्रिताहा ।। ७-१५ ।।

चतुर्विधा भजन्-ते माम्, जनास् सुकृतिनोऽर्जुन ।
आर्तो जि-द्-ज्ञा-सुरर्-थार्-थी, द्-ज्ञानी च भरतर्षभ ।। ७-१६ ।।

तेषाम् द्-ज्ञानी नित्ययुक्त, एकभक्तिर्-विशिष्-
यते ।
प्रियो हि-द् ज्ञानिनोऽत्यर्थ,-महम् स च मम-प् प्रियहा ।। ७-१७ ।।

उदारास् सर्व एवैते, द्-ज्ञानी त्वात्-मैव मे मतम् ।
आस्थितस् स हि युक्-तात्-मा, मामेवा-नुत्-
तमाङ् गतिम् ।। ७-१८ ।।

बहूनाम् जन्मनामन्-ते, द्-ज्ञानवान्-माम् प्रपद्-यते ।
वासुदेवस् सर्वमिति, स महात्मा सुदुर्-लभहा ।। ७-१९ ।।

कामैस्-तैस्-तैर्-हृत-द्-ज्ञानाह्, प्रपद्-यन्-तेऽन्यदेवताहा ।
तन् तन् नियम-मास्थाय-प्, प्रकृ-त्-त्या नियतास् स्वया ।। ७-२० ।।

यो यो याम् यान् तनुम् भक्तश्, श्रद्-धयार्-चितुमिच्छति ।
तस्-य तस्याचलाम् श्रद्-धान्, तामेव विदधाम्यहम् ।। ७-२१ ।।

स तया श्रद्-धया युक्तस्,-तस्याराधन-मीहते ।
लभते च ततह् कामान्,-मयैव विहितान्-हि तान् ।। ७-२२ ।। (य+ऐ)

अन्तवत्-तु फलन् तेषान्, तद्-भव-त्-त्यल्-प-मेधसाम् ।

देवान्-देवयजो यान्ति, मद्-भक्ता यान्ति मामपि ।। ७-२३ ।।

अव्यक्तंव् व्यक्तिमापन्-नम्, मन्-यन्-ते मामबुद्-धयहा ।
परम् भावमजानन्-तो, ममाव्यय-मनुत्-तमम् ।। ७-२४ ।।

नाहम् प्रकाशस् सर्वस्-य, योगमाया-समावृतहा ।
मूढोऽयन् नाभिजानाति, लोको मामज-म-व्-व्ययम् ।। ७-२५ ।।

वेदाहम् समतीतानि, वर्तमानानि चार्जुन ।
भविष्याणि च भूतानि, मान् तु वेद न कश्-चन ।। ७-२६ ।।

इच्छाद्वेष-समुत्-थेन-द्, द्-वन्द्-व-मोहेन भारत ।
सर्वभूतानि सम्मोहम्, सर्गे यान्-ति परन्तप ।। ७-२७ ।।

येषान् त्वन्-त-
गतम् पापम्, जनानाम् पुण्यकर्मणाम् ।
ते द्-वन्द्-व-मोह-निर्मुक्ता, भजन्-ते मान् दृढ-व्-व्रताहा ।। ७-२८ ।।

जरामरण-मोक्षाय, मामाश्रित्य यतन्-ति ये ।
ते ब्रह्-म तद्-विदुह् कृत्स्-न,-मध्यात्-
मङ् कर्म चाखिलम् ।। ७-२९ ।।
साधिभूताधिदैवम् माम्, साधियज्ञम् च ये विदुहु ।
प्रयाणकालेऽपि च मान्, ते विदुर्-युक्त-चेतसहा
।। ७-३० ।।

ॐ तत्-सदिति
श्रीमद्-भगवद्-गीतासु उपनिषत्-सु ब्रह्-मविद्-
यायाम् योगशास्त्रे
श्रीकृष्णार्जुनसंव्वादे
ज्ञानविज्ञानयोगो नाम सप्तमोऽध्यायहा ।। ७ ।।